

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8008 - Dep
0030 Oslo

Dato: 14.12.2017
Vår ref.: 17-1/AG GE
Deres ref.: 17/4746 EP HEA/MEK/bj

Høringsuttalelse - Ny Finansavtalelov

Perx Folkefinansiering AS viser til Justis- og beredskapsdepartementets høringsnotat fra Lovavdelingen september 2017, Snr. 17/4746.

Låneformidling, og nærmere konkretisert folkefinansiert låneformidling som er selskapets virksomhet er underlagt kun Finansforetakslovens § 2-18, og ikke Finansavtaleloven. Derimot inntas de fasiliteringsprosesser låneformidleren gjennomfører i Finansavtaleloven, men er ikke underlagt denne. Dette er ikke formålstjenlig for lovgiver.

Lånebasert folkefinansiering bygger på prinsippet med tre aktører; långiver, låntaker og en låneformidler. Låneformidleren yter ikke finansieringsvirksomhet, men fasiliterer og administrerer forholdet mellom partene. Deltakerne må oppfylle visse forhåndsdefinerte kriterier for å godkjennes som enten låntaker eller långiver.

Deltakerne underlegges en søkeprosedyre for å registrere seg på plattformen.

Mulige låntakere vil være fysiske personer i egenskap privatpersoner.

Søker må oppgi personalia og finansiell informasjon samt oversende visse underlag (f.eks. elektronisk selvangivelse og de to siste lønsslipper). Søker identifiseres/ autentiseres gjennom bruk av BankID eller BankID på mobil som eneste mulig pålogging prosedyre.

Utover dette vil det være kontroll av fødsels- og personnummer samt folkeregistrert adresse, og av søkers oppgitte finansielle informasjon.

Deretter underlegges søker en kredittvurdering ved bruk av både ordinær scorekort modeller fra tredjeparter samt ny metodikk benyttende cutting edge teknologier. Lånesøker vil bli anonymisert ved en kode og låne forespørselen vil bli lagt ut på plattformen med kredittvurdering av långiver.

Låneformidleren etterlever regelverket for hvitvaskings, PEP og KYC, samt etterlever personvern iht det nye GDPR, selvpålagt.

Låneformidleren ivareta låntakers interesser ved å oppfylle den pre kontraktuelle opplysningsplikten i tråd med finansavtaleloven kap. 3 og det å tilby låneprodukter basert på standardisert låneavtale dokumentasjon, samt underrette låntakeren om å alvorlig overveie å avstå fra lånet om dennes økonomiske evne eller andre forhold tilsier dette (jfr. finansavtalelovens § 47).

Alle dokumenter i forbindelse med avtaleinngåelsen signeres med bruk av BankID eller BankID på mobil. Lånedokumentene lagres i den digitale arkivløsning samtidig som lånedokumentene sendes låntaker pr e-post.

Finansdepartementet la i brev av 13.06.2017 til grunn at Finanstilsynet selv vurderer behovet for enkelte presiseringer av gjeldende regelverk.

Siden finansavtalelovens vedtakelse har tilbudet av finansielle tjenester og produkter økt betydelig, både i omfang men også knyttet til innovasjon og nye forretningskonsepter.

Finansmarkedsregulering knyttet til Låneformidling er bygget på en eldre samfunnssituasjon med over 40 år gamle lovforarbeider, og ivaretar ikke dagens forventninger fra et moderne samfunn basert på nye teknologiske løsninger eller forretningsmetoder.

Tilretteleggelse av lånedokumenter, samt oppfølging av låneforholdet, innkreving og oppfølging av mislighold må tillegges låneformidleren som uavhengig part.

Lånebasert folkefinansiering knyttet mot personmarkedet bidrar i vårt tilfelle å halvere dagens rentekostnader for låntakere av forbrukslån. Potensielt en forbrukerbesparelse på nær 10 milliarder.

Internasjonalt er lånebasert folkefinansiering vokst til å bli en ikke ubetydelig aktør.

I USA finansieres 10 % av lån tatt opp av private gjennom folkefinansiering, i England er tallet 20 %.

I resten av EU er folkefinansiering det raskest voksende utlånsform.

Hovedsynspunkter

- Vi støtter forslaget om en ny fremtidsrettet Finansavtalelov som omfavner de muligheter fremtidige finans teknologiske løsninger gir, samtidig som de ivaretar både forbrukeres, industriens og nasjonens interesser.
- Långiver angir kategorisering av hvilken type långiver vedkommende er og følger søknadsprosedyren for den aktuelle kategori. Deretter registreres relevant data om långiver, før signering med BankID og gjennomføring av en kundekontroll i henhold til hvitvaskingsregelverket. Som en del av registreringen kommer långiver til å bli informert om sin rettsstilling og at vedkommende har et selvstendig ansvar for ikke å låne ut i strid med finansforetakslovens § 2-1 tredje ledd bokstav f og kriteriene for denne vurderingen.

Låneformidleren muliggjør, ved bruk av IT, å diversifisere långivers midler over flere låntaker av hensyn til å minimere risiko.

Når lånet er fylt opp med flere långivere vil administrator til plattformen signere på vegne av alle långiveren og låntaker vil signere for lånet.

Alle signaturene vil oppbevares i den digitale arkivløsningen og kan spores til lånets unike nummer.

Långivere og låntaker vil ikke vite om hverandres identitet.

Långiveren velger långivere basert på risikovurdering og forventet avkastning.

- Alle långivere og låntakere har identifisert seg med BankID og deres identitet er kjent for låneformidleren.

Aktørene knyttes sammen anonymisert i dokumentasjon, men vil ved behov være kjent for hverandre.

Det er viktig at deres identitet holdes skjult på grunnnet personvernet.

Dette gjelder långivere som har et ønske om anonymitet og låntakere som søker et kortsiktig lån over plattformen og ikke ønsker å bli eksponert med navn og adresse. I tilfellet mislighold må det ikke være mulig for långivere å gå direkte til låntaker for å få tilbakebetalt hans del av lånet.

Dette er låneformidlerens rolle på vegne av långiverfellesskapet og samtidig beskytte låntaker i en slik prosess.

- Privates investering i lånebaserte folkefinansiering prosjekter rettet mot særs privatpersoner er i dag begrenset til enkeltstående tilfeller, med basis i lovgivers tidligere behov for å ha slike utlån underlagt regulering. Situasjonen i dag er blitt annerledes, med mulighet for regulatorisk kontroll, og digital systemer som muliggjør kundekontroll, sporbarhet, hvitvasking kontroll mv for låneformidler på lik linje med dagens banker. Hensynet til forbrukervern er også endret, i dag opereres det med rentemarginer på 15 % for norske forbrukslånbanker. Strukturering av lån til privatpersoner vil marginalisere rentemarginen, og derigjennom tilby adskillig lavere renter. Basisen for å oppnå ovennevnte er å ha private långivere, långivere som søker alternativ aktivaklasse, hvor risikoen er lav samtidig som avkastningen er god. Følgelig for å etablere velfungerende låneformidling aktører, er det behov for å lempe begrensningen knyttet til enkeltstående tilfeller. Enkelte Europeiske land, deriblant Sverige, har åpnet opp hvor privatpersoner kan låne ut engangsbeløp, spare fast pr måned i lån og re-investere sine private midler, samt oppbevare disse hos låneformidlers klientkonto, uavhengig av om investeringen er overskuddskapital eller ikke. Slike svenske aktører er registrert kun som betalingsforetak, hos det svenske finanstilsynet, hvor tilsvarende aktivitet i Norge ville kreve full bankkonsesjon. Slike ulikheter er konkurransevridende, og helt unødvendig da norske borgere fritt kan være långivere gjennom folkefinansiering plattformer i EU.

Dagens situasjon hvor indirekte private låner ut sine penger gjennom forbrukslånbankene (over 50% innskuddsfinansiert) til skyhøye renter er ineffektiv og avleggs forretningsmodell.

Med de rette rammevilkår tilrettelagt av lovgiver, vil Norge kunne også bygge sterk kompetanse også innen finansteknologi, selv om det kanskje utfordrer dagens finansbransje. Internasjonalt har låneformidlere, basert på moderne samfunnsforhold og ny teknologi fått flere tiårs forsprang.

Vi håper lovgiver søker etter å harmonisere regelverket både slik at konkurransekraften for norske selskaper ikke sakker akterut, særs knyttet til Sverige, men også evner å sette Norge på kartet som både modig, innovativ og nyskapende.

Med vennlig hilsen

Gudmundur Einarsson
Styrets leder